

BESTSELLEROVÁ AUTORKA

JENNY COLGAN

Kníhkupectvo NOVÝCH ZAČIATKOV

metafora

metafora®

Kníhkupectvo
NOVÝCH
ZAČIATKOV

JENNY COLGAN

JENNY COLGAN

Kníhkupectvo NOVÝCH *ZÁČIATKOV*

Vydala GRADA Slovakia s.r.o. pod značkou Metafora
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1

www.grada.sk

Tel.: +421 2 556 451 89

ako svoju 333. publikáciu

Z anglického originálu *The Bookshop on the Shore*, vydaného vydavateľstvom Sphere
v roku 2019, do slovenčiny preložila Nela Mészárosová, Zuzana Folvarčíková.

Jazyková redakcia Anetta Letková, Barbora Nosková

Návrh obálky Adrián Macho

Grafická úprava a sazba Zuzana Ondrovičová

Zodpovedná redaktorka Lucia Baťová

Vydanie 1., 2025

Počet strán 400

Tlač FINIDR, s. r. o.

Copyright © 2019 by Jenny Colgan

Slovak edition © Grada Slovakia s.r.o., 2025

Translation © Nela Mészárosová, Zuzana Folvarčíková, 2025

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto tlačenej či elektronickej knihy nesmie byť reprodukováná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa. Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané. Automatizovaná analýza textu alebo údajov v zmysle článku 4 smernice 2019/790/EÚ a používanie tejto knihy na školenie AI sú bez súhlasu držiteľa práv zakázané.

ISBN 978-80-8305-058-7 (ePub)

ISBN 978-80-8305-057-0 (pdf)

ISBN 978-80-8305-056-3 (print)

*Pre statočnú, úžasnú a geniálnu
Deborah Schneiderovú*

ÚVOD

Ked' som bola malá, prečítala som každú detskú knihu z našej malej miestnej knižnice (okrem veľkej zelenej knihy o plazoch a obojživelníkoch, ktoré ma desili).

Čítala som o kaligrafii, stolnom tenise, o dievčenskom skautskom oddiele Brownies (v ktorom sa mi vôbec nedarilo a jediný odznak, ktorý som kedy dostala, bol, áno, ten čitateľský), knihy o tom, ako sa stať špiónom, a každý jeden príbeh z Biblie.

Myslela som si, že pointou čítania je prečítať každú knihu na svete. Keď som ako trinásťročná dostala dospelácky čitateľský preukaz, vydržala som čítať asi tak polovicu police Louisa L'Amoura, než som si uvedomila, že toto pravdepodobne nie je pre mňa (aj keď som zvládla viac Toma Clancyho, než by ste očakávali od pubertiačky).

A keď už máme toto za sebou, pozdravujem vás a ďakujem, že ste si vybrali *Kníhkupectvo nových začiatkov*. Viem, že ste mali na výber. Prisahám, viem to. ☺

Táto kniha nie je pokračovaním knihy *The Bookshop on the Corner/The Little Shop Ever After* (pozn. prekl. *Kníhkupectvo splenných snov*) – názov závisí krajiny, v ktorej knihu čítate. Mám k tomu vtipnú príhodu: možno vás to prekvapí, ale názvy svojich vlastných kníh si nevyberajú vždy autori. Keď sme premýšľali nad názvom *The Little Shop Ever After*, dlhé názvy boli v móde, hoci mi to vždy prišlo trochu náročné na výslovnosť.

Vtedy mi môj starý americký editor, ktorého zbožňujem, povedal: „Nie som si istý tým britským názvom. Neprekážalo by ti, keby sme ho zmenili?“ A ja som súhlasila. Navrhol: „Čo tak *The Bookshop on the Corner*?“, na čo som odvetila: „Vec sa má však tak, že ide o putovné kníhkupectvo, takže predsa nie je na rohu, nie?“ A on poznamenal: „Myslel som to tak, že kníhkupectvo je vždy poruke. A práve to sa mi na tom páčilo.“ Odpovedala som mu: „Fajn, zaparkujem ho na roh,“ čo bol podľa neho skvelý nápad, a preto jediným rozdielom medzi britským a americkým vydaním je to, koľkokrát sa v texte vyskytne veta „*dodávku zaparkovala na svoje bežné miesto na rohu*“.

Každopádne, táto kniha nie je pokračovaním. Hoci sa v nej nachádzajú niektoré postavy ako Nina a Surinder, predovšetkým je to príbeh Zoe.

Je to tiež príbeh o tom, ako každý, kto miluje knihy, nech to znie akokoľvek divne, má podľa mňa akúsi ochrannú vrstvu pred svetom. Ja tomu verím.

Keď čítate, nemusíte si privlastňovať každé jedno slovo. Znamená to, že existuje viac hláv, v ktorých sa môžete ocitnúť, viac životov, ktoré môžete prežívať, nielen ten váš. Môj syn nie je práve nejaký veľký čitateľ (ani predčasne vyspelé dieťa), ale pamätám si, že keď čítal *Harryho Pottera*, prišiel za mnou a prekvapene povedal: „Mami, nie je to ako film. Je to, akoby som tam aj bol.“ A stále verím, že čítanie je najlepšia forma priamej komunikácie medzi mozgami, ktorú ľudstvo doteraz vymyslelo, aspoň kým nám Facebook nezavedie do hláv implantáty.

Čítanie môže byť únikom – rada sledujem ľudí cestujúcich do práce, ktorí nevnímajú okolo seba sivé ranné mráčky výdychov a sú ponorení do Anglicka Thomasa Cromwella, martanských svetov Michela Fabera či divokých orlích hniezd Georgea R. R. Martina.

V poslednom románe o kníhkupectve som sa trochu rozpísala o tom, kde a ako čítam, a mnohí čitatelia mi ochotne vnukli svoje nápady. Jednou zo zaujímavostí, ktoré sa objavili, bola hranica medzi „skutočnými“ knihami a e-knihami či audioknihami. Niektorí ľudia, nebolo ich však veľa, boli zarytí zástancovia názoru, že „nič sa nevyrovná skutočnej

knihe“. Zaujímavosťou tiež bolo, že množstvo ďalších miluje tú slobodu nosenia celej knižnice v telefóne, či vo vrecku, a čoraz viac si všimam, že ľudia využívajú možnosť nastavenia veľkých písmen v Kindle, čím sa zbavujú potreby vyťahovania okuliarov. No nie je to praktické?

Kindle sa dá ľahko oprieť aj v posilňovni a ja si ho každý večer beriem do vane (stránky otáčam nosom). Ani raz mi do nej nespadol a verte mi, nik nie je nešikovnejší než ja. Zbožňujem aj audioknihy, pretože vďaka nim môžem čítať knihy, aj keď mám obe ruky zamestnané, napríklad počas prechádzky so psom.

Je však pravda, že pri e-knihách chýba možnosť nazerania, čo čítajú ľudia naokolo. Prialo by som si, aby bol názov knihy, ktorú práve čítate, uvedený aj v hornej časti každej stránky. Neustále totiž zabúdam, ako sa volá kniha, ktorú čítam, a keď sa ma potom niekto spýta, čo čítam, chvíľu musím skrolovať po displeji, zatiaľ čo sa na mňa dívajú, akoby chceli povedať: „Jasné, prepáč, myslel som si, že si knihomol.“ A to je veľmi, veľmi otravné.

Och, a tiež som sa raz pri večeri rozčúlila, keď jedna žena rozprávala o tom, ako by nikdy nesiahla po e-knihe, pretože skutočnej knihe sa nič nevyrovná. Prisahám, že bežne sa nesprávam k ľuďom neprijemne, ale ona bola neznesiteľná. Odpovedala som jej: „Tie sú len pre ľudí, ktorí čítajú radi a veľa.“ Bolo to odo mňa síce trochu protivné, no zároveň celkom uspokojujúce.

Snažím sa tým povedať, že milujte všetko, čo čítate. Obohacujte svoj život knihami akéhokoľvek druhu. Ak vás kniha nebaví, skúste inú – život je totiž príliš krátky.* Stále sa snažím prečítať všetky knihy na svete. Ste čitatelia. Rozumiete mi.

S láskou

Jenny

XXX

* Samozrejme, okrem tejto. Osobne vám napíšem, aby som skontrolovala, či ste ju dočítali. A možno bude aj krátky kvíz.

PRVÁ ČASŤ

„Výhľad odtiaľto zhora je iný,“ povedal Robert Carrier, rozťahujúc svoje krídlo. „Keď sa na veci pozeráš stále rovnakým spôsobom, nič sa nezmení. Keď pohľad zmeníš, zmení sa všetko.“

„Lenže toto vôbec nevyzerá ako mesto,“ poznamenal Wallace s úžasom v hlase. „Celé je to obloha.“

„Povedzme,“ riekol Robert Carrier a uprel koráľkové oči na trochu ufúľaného chlapca, „že existuje veľa druhov obloh.“

Z knihy Up on the Rooftops

PRVÁ KAPITOLA

„Povedzte mi teda niečo o tom plakaní.“
Za ošúchaným stolom Národnej zdravotnej služby sedela milá, ale vážne sa tváriaca žena. Na plagáte na stene bol návod, ktorý by ste si mali zapamätať pre prípad, ak by ste mali podozrenie, že máte mŕtvicu.

Predstava vykonávania inštrukcií podľa tohto návodu, vyvolávala v Zoe pocit úzkosti. Dokonca väčší než to, že tam vôbec musela byť. Okno, z ktorého bol výhľad len na ďalšiu červenú tehlovú stenu, zakrývala špinavá žalúzia a zem pokrýval kávou poliaty koberec.

„Väčšinou sa to deje v pondelok,“ odvetila Zoe, obzerajúc si ženine krásne lesklé tmavé vlasy. Aj tie jej boli tmavé a dlhé, ale v tejto chvíli boli narýchlo zviazané niečím, o čom dúfala, že je gumička do vlasov, a nie napríklad šnúrka, ktorá vypadla poštárovi. „Viete, keď mešká metro, alebo keď neviem dostať kočík do vozňa. Alebo ak sa niekto pohoršuje, lebo sa pokúšam kočík vpratať dovnútra. Hoci viem, že môj syn je už na kočík priveľký, ak by som ho nevzala, meškala by som hodinu.“ Viem to, vďaka, takže by ste s tými odsudzujúcimi pohľadmi mohli prestať.

„Alebo keď mám veľa práce a pristihnem sa, ako počítam, koľko peňazí navyše ma bude stáť, kým ho vyzdvihnem. A kvôli tomu je moja celodenná práca zbytočná. Alebo keď mi napadne ísť autobusom, príde na zastávku a šofér mi zavrie dvere pred nosom, hoci ma videl,

pretože sa nechce zapodievať kočíkom. Alebo keď sa nám minie syr a ďalší si nemôžem dovoliť kúpiť. Videli ste, koľko stojí? Alebo...”

Žena sa milo usmiala, hoci vyzerala trochu znepokojene.

„Myslela som vášho syna, pani O’Conellová. Kedy plače?”

„Aha!” zvolala prekvapene Zoe.

Obe sa pozreli na tmavovlasého chlapčeka zaujatého hraním sa s hračkárskou farmou v rohu miestnosti. Ostražito sa na ne pozrel.

„Ja... ja som si to neuvedomila,” zakoktala sa Zoe a zdalo sa, že sa opäť rozplače. Milá doktorka Baqriová k nej posunula škatuľku vreckoviek, ktorú mala na stole, no dosiahla ňou presný opak.

„... a som slečna,” odvetila Zoe chvejúcim sa hlasom. „On je v pohode. Až na pár slz...” A teraz už vedela, že sa naozaj rozplače. „On... nevydá ani hláska.”

Keď sa Zoe trochu spamätala, s hrôzou si uvedomila, že termín v Národnej zdravotnej službe, na ktorý čakali toľko mesiacov, sa blíži ku koncu. A ona ho takmer celý strávila v slzách, pozerajúc sa na doktoriku Baqriovú očami plnými nádeje a zúfalstva. Hari sa jej práve veselo vrtel na kolenách. Doktorka Baqriová aspoň nepovedala to, čo hovorí väčšina ľudí.

„Viete, ani Einstein...” začala doktorka Baqriová a Zoe v duchu zastonala – predsa len to prišlo. „... nerozprával do piatich rokov.” Zoe sa zľahka usmiala a cez zaťaté zuby precedila: „To viem, vďaka.”

„Selektívny mutizmus... zažil nejakú traumu?”

Zoe si hrýzla do pery. Dúfala, že nie.

„Viete, jeho otec len prichádza a odchádza,” hlesla a prosebné, akoby čakala na doktorkin súhlas, dodala: „Nie je to nič nezvyčajné. Alebo áno?” Potom sa obrátila k synčekovi a spýtala sa ho: „Rád sa stretávaš s ockom, však?”

Pri zmienke o otcovi sa Hariho tvár rozžiarila a bacuľatým prstom ju zvedavo šťuchol do líca.

„Čoskoro,“ povedala mu.

„Kedy ste ho videli naposledy?“ zaujímalo doktorku.

„Hmm... nepamätám si. Pred tromi... šiestimi mesiacmi?“

Zoe sa snažila spomenúť si. Pravdupovediac, Jaz bol preč celé leto. Stále si hovorila, že musí prestať sledovať jeho Instagram, ale bola od toho závislá. Zúčastnil sa na štyroch festivaloch. Uverejnil veľa fotiek, na ktorých mal na hlave rôzne farebné klobúky.

„Nuž,“ začala doktorka počas toho, ako s Harim hrala karty, učila ho lúskat prstami, hrala sa s ním na skrývačku a nútila ho hľadať veci, ktoré ukryla po celej miestnosti. Štvorročný chlapec však chcel len vyliezť spať na mamine kolená. Tmavé oči mal vypleštené a vystrašené.

„Má úzkostnú sociálnu poruchu.“

„Viem.“

„Nie je bežné,“ pozrela doktorka do svojich poznámok, „aby sa dieťa nerozprávalo ani s rodičom. Môže ho doma niečo rozrušovať?“

Žili na prízemí v otrasnej prestavbe vo viktoriánskom štýle na hlavnej ceste vo Wembley. Potrubie tu hučalo, sused zhora často chodieval domov opitý a hudbu mával pustenú naplno dlho do noci. Niekedy si priviedol kamarátov, ktorí búchali na dvere a hlasno sa smiali. Mať peniaze na zálohu za byt – a, samozrejme, na nájomné – bol pre ňu len nesplniteľný sen. Mestská rada jej ponúkla ubytovanie, no myslela si, že to by bolo ešte horšie. Jej mama jej nemohla pomôcť. Pred rokmi sa presťahovala do Španielska a dennodenne zisťovala, že je to tam zo dňa na deň drahšie. Snažila sa vyžiť z mizerného dôchodku a navyše pracovala v otrasnom bare s obrázkami volského oka vo výklade.

Od chvíle, ako Zoe nešťastnou náhodou otehotnela, strávila veľa času predstieraním pred rodinou a priateľmi, že je v poriadku. Nemohla sa zmieriť s tým, do akej vážnej situácie sa v skutočnosti dostala. Malo to však obrovské následky.

Doktorka Baqriová zbadala Zoein výraz.

„Ne... nedávam to za vinu vám.“

Zoeina pera sa začala opäť chvieť.

„Viete,“ začala doktorka, „zdá sa, že máte medzi sebou pevné puto. Hari je síce plachý, no nemyslím si, že by bol traumatizovaný. Niekedy je to naozaj len jeden z množstva dôvodov.“

Nastala veľmi dlhá pauza.

„Toto bola jedna z najmilších vecí, akú mi niekto za posledné roky povedal,“ prehovorila Zoe nižším tónom hlasu.

„Zvyčajne začíname odmeňovaním pacienta za úsilie,“ ozvala sa opäť doktorka Baqriová a podala jej kopy tabuliek a zoznam cieľov.

„Samozrejme, ide iba o povzbudenie. Niečo malé za šepkanie, maškrtu za spievanie.“

Zoe zažmurkala a snažila sa prísť na to, odkiaľ vezme peniaze na maškrtu. Už teraz je v strese. Čo spraví, keď sa ochladí a Hari nebude môcť nosiť sandále, ktoré má na nohách denne?

„Ak to nebude fungovať, skúsime lieky.“

Zoe na ňu len hľadela. Zdrogovať jej malého chlapčeka. To bol jej koniec. A to doslova. Cesta cez Londýn v horúčavách, aby navštívila logopedičku, im trvala dve hodiny, pričom na termín čakala až osem mesiacov.

„Rozprávate sa s ním dostatočne?“ zaujímalo doktorku Baqriovú.

„Mhm,“ odvetila Zoe nadšene, keďže išlo o prvú vec, ktorá sa nejavia ako jej vina. „Jasné. Neustále.“

„Tak si dajte záležať, aby toho nebolo príliš. Ak rozumiete, čo chce a potrebuje, stráca motiváciu hovoriť. A práve motivácia je to, o čo sa snažíme.“

Doktorka Baqriová sa postavila. Keď zbadala Zoeinu zdrvenú tvár, pousmiala sa.

„Uvedomujem si, že je to náročné a nepôjde to ako mávnutím čarovného prútika,“ poznamenala a zozbierala brožúrky.

„Je,“ povedala Zoe a opäť pocítila hrču v hrdle.

Bolo.

Zoe sa pokúsila na syna povzbudivo usmievať. No sedela v dvoch preplnených autobusoch s hlučnými školákmi, ktorí pozerali nahlas pustené videá a navzájom do seba kopali. Príliš mnoho ľudí sa tlačilo na seba a autobus sa pohyboval až bolestivo pomaly. Hari musel sedieť na jej kolenách, aby uvoľnili miesto ostatným. Už si necítila nohy. V mysli sa snažila zrútať, o koľko peňazí príde, keď vynechala ďalšiu zmenu, a premýšľala, že jej šéfka Xenia má toho už určite plné zuby. O prácu si však nemohla dovoliť prísť. Všetko jej pripadalo neuveriteľne ubíjajúce.

Konečne sa dostali domov. Zavrela za sebou špinavé drevené vchodové dvere. Hari bol veľmi unavený. Na rohožke ležal list, ktorý mal všetko ešte podstatne zhoršiť.

DRUHÁ KAPITOLA

„Neviedeli by ti pomôcť tí, ktorým si prenajala stodolu?“
Surinder Mehtaová sedela v kuchyni svojho malého domčeka v Birminghame a cez telefón sa snažila čo najlepšie poradiť svojej priateľke Nine, ktorá robila to, čo robí väčšina ľudí, keď im dáte dobre mienenú radu – odmietala každé jej slovo.

Nina vlastnila mobilné kníhkupectvo na Škótskej vysočine a dostala sa do zložitej situácie – zamilovala sa do veľmi príťažlivého farmára. Napriek tomu, že zima tam bola mimoriadne dlhá a tmavá, bola občas aj veľmi príjemná. A, úprimne povedané, aj takéto veci sa stávajú.

„Sú to farmári! Majú plné ruky práce.“

„Musí tam byť predsa niekto, kto by ti pomohol. Čo to dievča, ktoré ti chodilo upratovať?“

„Ainslee je na vysokej. Všetci v okolí majú minimálne tri práce. Tak to tu chodí. Nie je tu dostatok ľudí.“

Nina pozrela z okna farmy. Práve prebiehala žatva a všetci prikladali ruky k dielu. V diaľke rozoznávala skláňajúce sa postavy na poli. Bolo jasno a jačmeň sa vlnil vo vetre.

Tento rok ju od žatvy ušetrili, ale aj tak sa musela starať o množstvo ľudí. Vrátila sa na farmu, aby mohla uvariť polievku tým, ktorí pracovali dlho do noci.

„Porozmýšľaj ešte nad tým,“ poprosila Nina.

„Nevzdám sa svojej práce len preto, aby som ťa zastupovala, kým budeš na materskej,“ odvetila Surinder. „Čo však neznamená, že ťa nemám rada, tak to neprekrúcaj.“

Keď zložili, Nina sedela v kuchyni a vzdychala. Všetko sa začalo dobre. Spomenula si na prvý deň – Lennox dozeral na jahňatá na hornom poli. Jar sa oneskorila a mnohé z jahniatok prišli na svet v drsných podmienkach. Narodili sa do nepríjemného studeného vetra aj snehu. Nebola si úplne istá Lennoxovou reakciou. Bol už raz ženatý a nechcela, aby si myslel, že to od neho bude vyžadovať tiež. Stačil jej taký vzťah, aký medzi sebou mali. Určite netúžil po rozruchu. Nebol to jeho štýl.

V ten deň bola v kníhkupectve taká roztržitá, že sa pokúsila predat pani McGleachinovej dvakrát rovnaký román od Dorothy Whippleovej, čo spôsobilo menší rozruch. Rovnako rozdávala aj nesprávne pracovné zošity na skúšky. Uvedomila si, že ju nesmierne láka kniha *Čo očakávať v očakávaní* zakaždým, keď niekto vošiel do jej malého pojazdného kníhkupectva s hojdajúcim sa lustrom a bledomodrými policami. V rohu bol detský kútik s vakom na sedenie a malým stolíkom. Nina bola nesmierne pyšná na bezkontaktný terminál (teda keď fungoval a wi-fi vysielalo signál tým správnym smerom), ktorý väčšina starších ľudí považovala za bosoráctvo.

Nina konečne previezla dodávku cez kopec, skontrolovala guláš, ktorý nechala ráno variť na malom ohni, a privítala unaveného Lennoxu jemným úsmevom a srdečným bozkom. „Knihu?“ spýtala sa po večeri.

„Ach, Nina. Mal som veľa práce s kravami,“ odpovedal a vzápätí zbadal jej výraz.

„Dobre, fajn. Ale len kúsok,“ odvetil a pritiahol si pod pazuchu pastierskeho psa Parsleyho.

Srdce jej silno búšilo. Vzala malú tašku z recyklovaného papiera, ktorou zakrývala knihu, ktorú vybrala. Mala jednoduchý názov. *Ahoj*. Knižka bola plná nádherných obrázkov, ktoré znázorňovali, ako sa dieťa učí vidieť – najprv boli čiernobiele, na okrajoch rozmazané a každou

stránkou vyzerali ostrejšie a farebnejšie. Na poslednej strane sa nachádzala mama s bábätkom, ako si pozerajú vzájomne do očí, a s jediným slovom – ahoj.

Namiesto toho, aby Lennox zaspal ako obvykle, sedel nehybne a strnulo. Ninin hlas sa pri každej stránke zachvel. Hľadel na ňu, akoby ju videl prvýkrát. Dokonca nezaspal ani Parsley, keďže cítil atmosféru v miestnosti.

Keď otočila poslednú stránku, triasli sa jej ruky. Odhodlane zatvorila knižku a sklopila zrak. Nastala dlhá pauza. Okrem tikania starodávnych hodín na starom drevenom príborníku, ktoré museli raz za týždeň natáľhovať, nebolo počuť nič iné. Tik-tak-tik-tak.

Nina to už nevydržala a pomaly sa pozrela nahor. Lennox na ňu hľadel s neveriackym výrazom.

„Mal by si mi povedať, či sa tešíš,“ povedala Nina rýchlo.

„Ach!“ vyšlo z neho.

Nina sa na neho znepokojene pozrela.

„Viem, že sme to nepreberali,“ poznamenala, „ale na druhej strane sme to ani nezamietli pod koberec...“

Prikývol.

„Takže,“ začal.

„Teraz je príležitosť,“ povedala Nina, „keď sa o tom musíme porozprávať. Tešíš sa? Si šťastný?“

Uprel na ňu zdesený pohľad.

„Samozrejme,“ odvrkol, čudujúc sa, že by si mohla myslieť opak.

„Robíme to dosť často,“ zamrmlala. „Tak trochu to na seba nadväzuje.“

„Vďaka za vysvetlenie, ale som farmár a celkom tomu rozumiem.“

Keď sa k nemu natiahla, posadil si ju na kolená a jemne ju pobožkal. Ruky položil na jej brucho.

„Myslím, že je tam zatiaľ len malé zrníčko,“ utrúsila Nina.

„Aj tak sa mi to páči. Tak teda kedy?“

„V novembri. Uvedomila som si, že musí byť skvelé mať narodeniny v nudnom, sychravom mesiaci, keď nie je čo robiť.“

Vydal zo seba dlhý povzdych a oprel svoju veľkú hlavu o jej menšiu.

„No,“ začal, „bude to... bude to...“

Nina sa zasmiala. „Tak *niečo* povedz.“

Nasledovalo dlhé ticho a potom ju silno objal.

„Dokonalé,“ takmer zašepkal. „Bude to dokonalé.“

A takto zostali ešte dlho po tom.

Takže to bolo v poriadku. No všetko ostatné až tak veľmi nie.

TRETIA KAPITOLA

Zoe zavolala Jazovi. Nevidela ho týždne.

Premýšľala – čo robila dosť často –, ako sa, prepána, ocitla v tejto situácii. Ako mohol niekto skončiť takto.

Ach, Jaz. Hviezdny dídžej, obdivujte ma. Pochádzal z Birminghamu a mal dvadsaťosem rokov, no vyzeral mladšie.

Nikdy so Zoe nebývali, nikdy sa nestretla s jeho rodinou. A v tej chvíli Zoe vedela, že každý si pomyslí: *Si úplne šialená, prečo si s ním, preboha, otehotnela?* Tieto slová si vypočula aj od matky, iba v ostrejšom podaní.

Na jej obranu, ktorá bola momentálne mizernejšia ako stav jej bankového účtu, Jaz bol a je neuveriteľne príťažlivý. S mihalnicami vytočenými až takmer po vlasy, so širokými plecami, s dlhými nohami... Zoe sa snažila. Naozaj sa snažila. On sa snažil chvíľu tiež. Nakoniec však povedal: „Nie je môj štýl mať taký záväzok, akým je dieťa, zlato.“

Prenajali si príšerný byt vo Wembley. Zoe ho vymaľovala, ako najlepšie vedela. Na chodbe to veľmi páchlo a s kočíkom nevedela prejsť okolo cudzích bicyklov.

Zoe bola chvíľu na materskej dovolenke (paradoxne, pracovala v nóbl škôlke, príliš nóbl pre jej vlastné dieťa) a Jaz sa snažil vzchopiť a zamestnal sa v kancelárii. Potom prišiel Hari. Podľa pôrodnej asistentky pokojným spôsobom, no podľa Zoe to bolo traumatizujúce a nezvyčajné.

Na chvíľu obaja zabudli na všetko ostatné a kochali sa jeho krásou. Bol dokonalý. Mal drobné nechťíky, mihalnice po otcovi a často špúlil pery. Bol tichý a nenáročný dieťa. Ich kamaráti stále navštevovali rôzne kluby a festivaly. Zastavili sa a priniesli darčeky, ktoré Zoe s Jazom nemali kam dať, a urobili obrovský rozruch. Zoeina mama prišla zo Španielska, poplakala si, ale takým správnym spôsobom ako v telenovele, a Zoe si na chvíľu myslela, že by mohlo byť všetko v poriadku.

A potom sa Jaz rozhodol, že skočí s chalanmi na pivo. Trochu si precvičil dídžejské umenie a následne zaspal do práce. Povedal, že sa nemôže zapodievať Harim tak často. A hoci bol Hari neskutočne roztomilý, Zoe si uvedomila, že dieťa tu bude stále, každú jednu sekundu. A ak sa na milisekundu pozrie inam, pravdepodobne sa mu niečo stane, napríklad sa zadusí.

Aby sa prestali hádať, Jaz chodieval domov čoraz sporadickejšie. Leto v tom roku bolo nesmierne horúce. Na okolí sa nenachádzalo žiadne vhodné miesto, kam by mohli zájsť, preto sa Zoe každý deň pozerala len na štyri steny garsónky. Cítila sa ako vo filme, v ktorom je žena uväznená v jednej izbe.

Až na to, že Zoe nebola uväznená, iba nemala peniaze, preto musela pracovať. V tomto londýnskom kolobehu hrôzy sa vrátila do svojho zamestnania – nóbl škôlky pre privilegované deti s organickou stravou a matematickým programom Kumon. Hariho zatiaľ nechala v obvyčajnej škôlke, kde podľa nej spravia pre deti iba to, že im zapnú televízor.

Keď sa spýtala Jaza na budúcnosť, okamžite vyvolal obrovskú hádku, odišiel a niekoľko dní sa neukázal. Zoe krmila Hariho najlacnejšími kašami, ktoré zohnala, a premýšľala, čo sa to s ňou stalo. S dvadsaťosemročnou Zoe O'Connellovou, nádejnou odborníčkou na predškolskú výchovu, ktorá zvažovala magisterské štúdium a plánovala si otvoriť vlastnú škôlku. Teraz sedela v izbe so sušienkami vo vlasoch a s dieťaťom, s ktorým zjavne nebolo nič v poriadku. A po trmácaní sa v dvoch autobusoch do zdravotného strediska na opačnom konci

mesta, kde jej povedali, aby sa s tým vyrovnala, sa vrátila domov, kde ju čakalo zvýšenie nájomného.

Vedela, že to pride. Nová biokaviareň na rohu. Predajňa rýb. Klebety o supermarkete Waitrose. Pre väčšinu jej susedov to bola dobrá správa. Pre ňu hrozivé zmeny. Majiteľ bytu ju chcel odtiaľ dostať preč, aby sa doň mohli nasťahovať mladí bohatí profesionáli. Zeleninári pred obchodom vyvešali biele svetielka a natreli ho na bledozeleno, železiarstvo sa premenovalo na „vintage“. Šepkalo sa o Banksym (Zoe ho chcela zabiť). Jej štvrt' sa začala meniť na štvrt' bohatých. A teraz prišiel rad na ňu.

List ležal na stole v predsieni. Zoe nechápala, ako obyčajný list môže vyzeráť tak hrozivo, že sa ho bála dotknúť.

Neprichádzalo do úvahy, že by si mohla dovoliť platiť byt. V žiadnom prípade. Nepomohol by jej ani úver. Ak to nebude vedieť zaplatiť Jaz, môže seba a Hariho vyhlásiť za bezdomovcov a odovzdať sa na (ne) milosť Mestskej rade v Brente. Desilo ju to a nevedela, kde nakoniec skončia. Nemohla sa stať bezdomovkyňou. Bolo to nemysliteľné.

Mohla odísť do Španielska a žiť s mamou v jej miniatúrnom jednoizbovom byte. Násť si prácu v bare. Lenže presťahovať sa do inej krajiny? Veď jej syn nevedel povedať ani slovo v materinskom jazyku. Zoe pocítila paniku. Rozbúšilo sa jej srdce. Podala Harimu starý rozbitý tablet.

Triasli sa jej ruky. Bolo veľa možností, kde by mohla pracovať ako opatrovatelka, no nie s dieťaťom. Žiadna z pracovných ponúk, ktoré našla, nebola dostatočne platená. Potlačila vzlyk a zavolala Jazovi, neskôr to skúsila cez WhatsApp. Nikdy jej nedvíhal, pretože vedel, že bude trvať na stretnutí.